REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șese luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 190. **Brașov, Sâmbătă 28 August (10 Septemvrie).** **1904.**

Rêndunica dela Pecîca.

Inainte cu două sěptěmânî am încheiat apreciările nóstre asupra celei mai nouě fase a așa numitei cestiunî naționale cu următórele cuvinte: Omenii „noului curent“ érăși au dat peste o alegere suplementară de deputat și vor sě repeteze la Pecîca, în comitatul Aradului, „acțiunea“ dela Nădlac. *Deja ei sunt pe cale a se depărta și înstrěina și mai tare de problemele partidului nostru național*, dovedind ast-fel, că s'au rupt cu totul de el și rětăcesc ca nisce corăbierî fără de buselă.

Acea alegere de întregire la Pecîca, cum scim, s'a făcut. Românii de acolo, la indemnul și sub conducerea Aradanilor, au întrat în lupta electorală, grupându-se parte mare în jurul unui candidat de deputat propriu al lor, Român de naționalitate. Scim de altă parte, că la Pecîca nu s'a întêmplat, ca la Nădlac; că candidatul Românilor a fost anunțat la timp și că a întrunit ceva peste a patra parte a voturilor câte s'au dat în total în decursul alegerei.

Se dice, că scopul celor carî au pus în scenă „acțiunea“ dela Pecîca n'a fost sě scótă din acest cerc un deputat român, căcî nu erau șanse, — deóre-ce în acest cerc sunt 20,000 locuitorî Românî față cu 28,000 Maghiarî, Șvabî, Sêrbî ș. a. — ci numai de a face un esercițiu pentru alegerile viitóre generale. In fine se aduc laude disciplinei ce a domnit între alegětorii românî, carî au votat pentru candidatul român.

Nu ne îndoim nicî de aceea, că poporul, care rěmase credincios candidatului român, a fost animat în urma discursurilor înfocate ce i-s'au ținut. Cu tóte acestea ne vedem nevoițî a constata cu durere, că de rêndul acesta la Pecîca ómenii „noului curent“ s'au depărtat în adevěr și mai tare, decât o au făcut'o la Dobra și la Nădlac, de programul partidului nostru național.

Ce-i drept nu s'a economisit la Pecîca de loc cu cuvêntul „național“, „candidat național“, „partid național“, dér pentru aceea în tóte vorbirile, apelurile și publicațiunile privitóre la acésta alegere nu s'a accentuat și nu s'a făcut amintire o singură dată de programul partidului național. Cetit'am despre aceea, că candidatul român dela Pecîca șî-a espus „programul sěu“, și că a desfășurat „stégul sěu“, despre aceea însě ca el sě fi pășit înaintea alegětorilor sěi cu programul unui partid, și încă a unui partid național, nicî pomenire nu s'a făcut.

La Dobra, deputatul despre care se dicea, că a „spart ghiața“, mai vorbise încă de programul partidului național, ceruse numai sě fie ciuntit sě fie trup fără cap. Candidatul Românilor de la Pecîca a lăsat sě cadă în Dunăre, prin spărtura ce a făcut'o alesul Dobrei, și trunchiul programului național și șî-a croit un program pe trupul sěu, care sě nu-l pótă aduce în prea mare conflict cu vederile sale de pe timpul, când a funcționat ca solgăbirěu.

Décă d-l Dr. George Popa, candidatul Pecîcanilor, este în adevěr una din rêndunicele nouei ere, ce voiesc sě-o inaugureze la viitórele alegerî naufragiații din „campania memorandistă“, atuncî putem sě gratulăm de pe acum actualului séu viitorului ministru-președinte de stocul, ce se formézá pentru încriparea unui viitor partid guvernamental între Românî.

***Brașov,* 27 August v.**

Nouele proiecte pentru armată. Din *Viena* se anunță, că ministrul comun de rěsboiŭ *Pitreich* a fost primit de curênd în audiență la palatul din Ischl și a raportat Majestății Sale despre *nouele proiecte militare.* Audiența a fost precedată de negocierî între cele două guverne, al căror resultat a fost, că guvernele s'au învoit asupra planului definitiv al proiectelor. Nouele proiecte, carî se baséză pe serviciul activ de doi anî, vor fi presentate camerelor îndată după vacanța parlamentară.

Cestiunea naționalităților și ordinul ministrului Pitreich. Se scie ce nemulțumire a produs în sînul naționalităților nemaghiare din Ungaria ordinul ministrului comun de rěsboiŭ *Pitreich* privitor la maghiarisarea corespondenței în armată. Un diar din Budapesta a adus chiar scirea, că înainte de a-se publica acest ordin, s'a ținut o conferență presidiată de însuși Majestatea Sa, al cărei obiect de discuție a fost acest ordin. In conferență șeful statului major general br. *Beck* — dice fóia amintită — s'a exprimat contra ordinului *cu considerare la cestiunea naționalităților*, ér părerea lui *Beck* a fost împărtășită și de archiducele *Francisc Ferdinand*, moștenitorul presumtiv al tronului. Scirea, firesce, a produs impresie neplăcută în cercurile maghiare și ale guvernului din Budapesta, ér oficiosul „*Bud. Tud*“ se grăbesce a publica un comunicat oficios, în care se dice, că cele afirmate de fóia maghiară n'au nicî o basă, de óre-ce o astfel de conferență nicî nu s'ar fi ținut.

Un nou ordin al ministrului Berzeviczy. Ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică *Berzeviczy* a dat, acum la începutul anului școlar, un nou ordin. De astă-dată ministrul se adreséză către inspectorii de șcóle. Inspectorii de șcóle sunt îndrumațî sě controleze mai strict atât activitatea învěțătorilor, cât și a preparandiilor și sě facă atențî pe învěțătorî, că ei nu numai în șcólă, ci și afară de școlă sě esercite influența lor de educatorî. Cere mai departe dela inspectorii de șcóle sě-i raporteze esact despre învěțătorii, carî nu sciu unguresce și despre aceia, carî au predat cu succes, orî cu nesucces limba maghiară în decursul anului școlar. Pretinde apoi d-l Berzeviczy, ca cu ocasiunea sěrbătorilor naționale maghiare sě se arboreze steagurî unguresci pe edificiile tuturor șcólelor poporale primare, pe edificiile preparandiilor și pe „kisdedov“-urî.

Uniunea „democraților“ din dieta Bucovinei. Mercurî s'au întrunit în Cernăuțî deputații bucovinenî „democrațî“, spre a se constitui. Au luat parte 17 deputațî: românî, rutenî și germanî, alegêndu-se de president al uniunei deputatul Dr. Aurel *Onciul*, ér de vicepreședențî deputații Nikolai de *Wasilko* (rutén tîněr) și directorul magistratului *Wiedman* (german.) S'a luat hotărîrea, ca pe lângă constituirea uniunei, fie-care națiune sě-șî susțină clubul ei. Nóua uniune, numěrând 17 membrii, are majoritatea în dieta viitóre a Bucovinei, deórece numěrul tuturor deputaților dietei bucovinene este numai de 31.

Un discurs al împěratului Wilhelm. La prândul, ce s'a dat dilele aceste în Hamburg în onórea împěratului Wilhelm acesta, rěspundênd la toastul primarului, a ținut un discurs politic, în care étă ce a dis:

„Poporul german are dreptul de a-șî crea o flotă de rěsboiŭ și o armată necesară pentru apěrarea intereselor sale. Nimenî nu ne va puté opri, ca sě le desvoltăm conform propriilor nóstre dorințe și a voinței nóstre. Cei-ce au vědut erî defilarea regimentelor, vor fi în clar, că ce însemnéză armata și flota. Regimentele, carî au defilat erî, au o istorie. Ele șî-au vêrsat sângele, ca sě unéscă din nou patria și sě creeze imperiul. Prin aceea, că armata creată de bunicul meu a fost o armă ascuțită în momentul pericolului, el a realisat din nou unitatea poporului german și de când poporul german este unit și patria deplin înarmată, domnesce pacea. Sunt pe deplin pětruns de convinsingerea, că Dumnedeu îmî va da putere, ca cu ajutorul bravelor regimente sě mențin pacea pentru poporul german.“

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Amintirî

de acum 30 de anî.

Era diua de Sf. Maria-Mare 1875. Imî aduc aminte ca astădî.

Tata venise de la biserică cu o ciorchină de strugurî, de ne-a strepedit la toțî dinții; erau strugurî din viile comunei Săcădate.

Abia se desbrăcà de bundă (o haină lungă de postav, pe care o pórtă preoții din țéra Oltului) și ciop, vine badea Ion al Stanciului cu fratele sěu Irimie, — Dumnedeu sě-i ierte, că amêndoi dorm somnul vecînic.

Ce vor fi plănuit acești ómenî cu tata, nu sciu, destul că i-am audit dicênd:

„Părinte! ne-am hotărît, ce o fi sě fie, de vor fi de trébă îi dăm la cursul popiei, de nu la cursul dăscăliei, și décă nicî acolo nu vor face ispravă, îi facem lăcătușî. — Sě vedî Sfinția Ta, că nu suntem singurî. Cantorul Mărtian își duce pe Nechitu, Ionu lui Lazăr pe Vasile, al Mărcói pe David, Vlădășel pe Mihailă, Mihailă al Domnică-i încă își duce băiatul, Chiva Fică de asemenea, Corcodel nu se lasă mai pe jos, Racotă vré pe amêndoi, ba chiar věduva Postóie își duce pe Gheorghe al ei la Sibiiu și, sě nu vorbim în un cés rěu, Gligore al Danciului încă nu se lasă. Un întreg regiment! Ii scótem pe Sașî din școlî nu altceva, dér la anul viitor ce va fi, nu vor încăpé prin școlî, va fi nevoie de un nou gimnasiu.

„Bravo!“ le dice tata, „timpul este scurt, décă v'ațî hotărît, atuncî mâne séră sě fițî gata, că încep înscrierile, sě vě înțelegețî și cu boresele“ (nevestele).

„Așa este părinte, dér la borese nicî nu le-am spus, scim bine, că ele vor face gură, că nu se prea pot deslipi de sdrămălicii ăștia de copii, pare că îi ducem în cătane, nu la școlă“.

Vorba nu a rěmas vorbă, ci faptă, căcî în diminéța dilei următóre erau toțî în ființă în capul satului, bietele mame plângeau de sfâșiau vězduhul, pare că plecam la spânzurătóre, nu la școlă.

Gligore al Danciului, care avea a doua nevastă, și care era mamă vitregă pentru Vasile al lui, încă plângea; el vědêndu-o a dis: „ăsta nu e semn bun, mai că 'mî vine s'o iau înapoi spre casă“ — dér rușinea față de ceilalțî nu l'a lăsat.

Nevasta lui Grigorie nu a fost proroc mincinos, căcî bietul Gligore nu a brodit'o bine cu băiatul.

Incărcațî pe trei căruțe, am plecat odată cu scóterea ciurdei din sat la Sibiiu și la césurile 8 am ajuns la țintă, ne-am scuturat de prav, am dat cu puțină apă pe ochî și cu câte un covrig în mână am luat'o spre têrgul cel mic, fără de a mai avé nevoie de peptenat, că eram tunșî ca 'n palmă.

In têrg ne-am îmbrăcat cu așa numita togă de diac, un roculeț din postav albastru numit „recăl de student“ séu „recăl vênăt“, și astfel montațî am pornit'o spre gimnasiul săsesc unde toțî am fost primițî în clasa a II-a gimnasială, afară de Vasilie al Gligori Danciului, care vědênd pe dascălul nemțesc cu patru ochî (adecă cu ochelarî), un anume Friedrich Sturm, a luat'o la fugă și nu s'a oprit de cât în fundul căruței; el a isprăvit repede gimnasiul.

După înscriere ne-am instalat cu toții în cuartir la un măcelar de lângă casarma infanteriei (Kempelkaserne), și luându-ne rěmas bun de la părințî am rěmas în Sibiiu, alegându-ne cariera de doftorî, advocațî, protopopî, inginerî și alte meserii mai înalte, cântând veselî în cor de atâtea vocî câțî eram:

„Frundă verde liliac
„Dulce-i gura de diac,
„Dér nu-i dulce nicî sălcie,
„Numai cum 'mî place mie.“

Acum la școlă nu glumă, și ne umbla bine, că nu eram necopțî la cap, eram mărișorî, cu trei din noi se umplea o bancă, pe când Sașii încăpeau 10 în una.

Anii trecură repede și otava era de

O problemă veche, dér încă de actualitate.

I.

Avem înaintea nóstră „*Anuarul școlei comerciale române din Brașov* pe anul 1903—1904.*)“ Se spun multe, și bune și rele în acest anuar. Se tratéză de afacerĭ pur școlare, dér și de cestiunĭ, carĭ nu sunt propriu ḑis școlare, dér în legătură cu școla, mai bine ḑis despre legăturile diferitelor nóstre școle cu viéța practică. Legăturile școlei de comerciu și influența ei asupra comerciului mare și mic românesc de import și esport și a celui mic de detaliu, sunt trecute de tot cu vederea. Atinge însĕ unele cestiunĭ încă de actualitate, carĭ trec peste cadrul didactic și școlar și ne privesc pe noi Românii în genere, de aprópe.

In partea I. neoficială anuarul tratéză despre carierele abiturienților, în a II-a atinge cestiunea cursului practic și în a III-a ne dă datele oficiale școlare.

Mi-se pare greșit, că autorul (directorul școlei comerciale A. Vlaicu) pornesce de la cestiunea socială și socialistă, când poporul nostru atât de cumpĕtat e din fire chiar cu totul strĕin utopiilor lui Karl Marx, Lassall etc., și numai fórte cu greu îl putem convinge, de pildă, despre utilitatea pămĕntului de cultură comasat față cu cel necomasat. Óre autorului sĕ fie cu totului necunoscute succesele obținute de socialiștii din România, d'alde Nădejde, Morțun, Genioă Athanasiu și alții, carĭ sunt aḑĭ înșirațĭ în partidul național liberal, ba unii chiar și în cel vechiŭ conservator? Ore țĕranii și muncitorii agricolĭ românĭ de pe șesurile Ungariei, carĭ un moment s'au lăsat a fi amăgițĭ de agitațiile rĕuvoitóre, mai mult comuniste decât socialiste ale instigatorilor evrei, sĕ nu se fi cumințit prin pățania lor de la Aleșd, ca sĕ nu mai umble după cai verḑĭ pe păreţĭ?

Era decĭ de prisos, de a încălci o cestiune pur românéscă cu socialismul, care la noi de fapt nu esistă și nu va esista curĕnd.

Tot așa de greșită mi-se pare și încheierea ce o face autorul, când arată fericirile ce-i aștéptă pe absolvențĭ. Drepturile bacalaureaților acestei școle sunt: că ei sunt primițĭ la academia de agricultură din Magyaróvár (pentru-ca din candidațĭ de negustorĭ sĕ se facă candidațĭ de agronomĭ și de marĭ agricultorĭ); că-i primesc în diferite Academii comerciale maghiare, patru în Budapesta și una în Clușiŭ, (căcĭ cu comerciul maghiar și cu limba maghiară se vor procopsi fórte mult în comerciul internațional, și mai cu sémă cu Academia maghiară din Clușiŭ — ba bine că nu și cu cea ungurécă din Făgăraș),—ér că pe basa art. 1 de lege din 1883 cu cunoscințele și atestatele, ce le posed, ei sunt primțĭ (?) la oficiile postale, administrative, monopolurĭ de tabac, la oficiile de cassă, la cassieriile centrale ale statului și oficiile de dare, la munții de pietate ai noștri, — carĭ nu esistă — pot fi aplicațĭ și la tóte biurourile de comptabilitate și de control ale statului: în ministerii, direcțiunĭ financiare, direcțiunile domeniilor statului etc. etc.

A rĕmas însĕ dator autorul de a ne arăta cu nume și cifre, câțĭ dintre cei 379 absolvențĭ cu diplomă ai școlei nóstre de comerciŭ în lungul șir de 35 anĭ, de când esistă acéstă școlă, s'au împărtășit și învrednicit la noi acasă de aceste marĭ drepturĭ și beneficii din partea statului?! Decât a le înșira în pomelnic tóte aceste pretinse drepturĭ și beneficii, carĭ de fapt nu esistă decât pe hârtie, mai bine le trecea cu vederea, și ne da în resumat *carierele*, fie cât de modeste, *obținute de foștii elevĭ ai școlei, fie în țéră, fie în strĕinătate.* Până acuma lumea cunósce un singur beneficiu din partea statului: favorul de a servi ca voluntar pe un an în armată — în loc de 3, pentru cei cu diplomă de absolvare ai școlei comerciale.

Dér scopul și menirea școlei comerciale nu a fost și nu póte fi crearea *de cariere*, ci *propagarea comerciului între Românĭ și înmulțirea și întărirea numerosei clase de comercianțĭ românĭ* de pe vremurĭ, ce se afla în Brașov, printr'o mai bună pregătire de comptabilĭ și agențĭ ai lor. Și pentru acest scop al meseriei și branșei proprii, au adus bĕtrânii negustorĭ românĭ din Brașov obolul lor, nu neînsemnat, l'a înființarea și întreținerea școlei comerciale române, față cu cerințele timpului. Era decĭ mai nimerit și mai important sĕ aflăm din anuarul școlei cestiunĭ și propunerĭ despre desvoltarea comerciului la Românĭ; apoi causele, carĭ au contribuit la perderea marelui numĕr al negustorilor noștri și câțĭ dintre tinerii trecuțĭ prin școla de comerciŭ au îmbrâțișat comerciul practic, fie în țéră, fie în strĕinătate, și în care anume branșe au găsit ei mai ușor condițiune și angajamente și au ajuns la o situațiune materială și morală îndependentă? — asupra căror ar trebui sĕ ne îndreptăm privirile nóstre.

Și în comerciul internațional de esport și import pot sĕ aducă tot așa de bine folóse nĕmului românesc și sĕ facă stare și câștige renume și pentru ei și pentru poporul din care au eșit. Póte că se vor găsi și mijlócele cele mai nimerite de a-i plasa pe cei mai mulțĭ în negoț acasă, și pe unii în strĕinătate, la locurile cele mai potrivite pentru trebuințele nóstre, ca sĕ fie mijlocitorii și canalul de scurgere și desfacere al productelor poporului nostru.

Este timpul, credem, că după 35 anĭ trecuțĭ sĕ nu ne mai îmbătăm cu apă rece și amăgim cu ilusiunĭ deșerte, ci cunoscĕnd de aprópe mijlócele de carĭ dispunem și puterile nóstre de producțiune, sĕ căutăm sĕ ne formăm ómenii pentru trebuințele nóstre proprii, și nu ale altora, și nicĭ pentru a-i trimite pe aci încolo pentru a nu-i mai vedé mai mult, ér capitalul investit cu instrucția și formarea lor, sĕ ne aducă procente cât mai marĭ și sĕ fie cât mai bine utilisat. Decĭ nu este numai cestiune *de pâne și de cariere* pentru câțĭ-va indiviḑĭ, *ci de promovarea producțiunei și avuției naționale* prin cei câțĭva chemațĭ și aleșĭ, căcĭ pâne mai bună, mai rea, cum a dat Dumneḑeu, o aveau și acasă la părințĭ, o are sĕracul, ca și cel ce trăiesce din mila altuia.

Prin urmare nu se tratéză de pânea câtor-va, ci de îndrumarea unei părțĭ mai numĕróse din popor pe calea onorabilă și fórte productivă și bănósă a comerciului. Căcĭ décă este bine și de folos sĕ ai pe negustor la îndemână și prăvălia în sat, și sĕ nu fi silit sĕ alergĭ la térg și orașe peste 4—5 sate adeseorĭ pentru un lucru de nimica, apoi este cu mult mai bine, ca banul și câștigul din mâna Românului sĕ rĕmână și sĕ trécă tot la Român, ér clasa medie —mai cultă și cu inteligența ei mai numĕrósă — sĕ fie aceea, care sĕ dea îndrumare și o valóre mai mare producțiunei naționale, prin concentrarea ei, fasonarea produselor ei, în forme mai potrivite, sĕ-i caute debușeurĭ și desfacere și astfel sĕ dirigeze pe muncitor și producĕtor, ca și pe consumător. Din acest punct de vedere trebuia organisat și privit învĕțămĕntul nostru în genere și cel profesional în special.

In privința acésta, va recunósce orĭ și cine, am umblat păn' acum numai pe dibuite.

*) Anuarul școlei comerciale superióre greco-orientale române din Brassó-Brașov, pe anul al XXXV al esistenței sale, 1903—1904, publicat de Arsenie Vlaicu director.

Rĕsboiul ruso-japones.

Retragerea lui Kuropatkin la Mukden.

Atât din sorginte rusécă, cât și din sorginte japonesă se anunță, că *Kuropatkin* a eșit din pericolul în care ajunsese la Yantai, și cu grosul armatei sale se retrage spre Mukden. Catastrofa, ce îl amenința la Yantai au înlăturat'o cu multă dibăcie secțiunea gardei rĕsăritene și ariergarda. Garda rĕsăriténă a reținut pe Kuroki cu succes la minele de la Yantai, ér ariergarda rusécă a împiedecat pe celelalte două armate japonese în trecerea rîului Taiciho atât timp, până când armata cea mare rusécă a putut sĕ plece din Yantai spre Mukden. Ariergarda rusécă a adus în îndeplinirea misiunei sale jertfe nespus de marĭ. Chiar mareșalul japones *Oyama* ḑice, în raportul sĕu, că „numai după lupte continue și sĕlbatice de patru ḑile“, i-a succes lui Kuroki sĕ o determine a-șĭ părăsi posițiunea. Acéstă resistență puternică a ariergardei rusescĭ a făcut, ca drumul de retragere al Rușilor sĕ fie deschis și Kuropatkin sĕ iasă din situațiunea amenințătóre în care se afla.

După o depeșă din *Londra* trupele de tren rusescĭ au sosit deja în Mukden și tóte bateriile rusescĭ, afară de acele pe carĭ Rușiĭ au fost silițĭ sĕ le lase pradă Japonesilor, *sunt acum în siguranță*. Depeșa adauge, că *Kuropatkin*, care până acum se bucura numai de renumele unui strateg mediocru, astăḑĭ a devenit unul din strategiĭ de primul rang, și retragerea pe care a operat'o, va fi memorabilă în istoria rĕsbóielor.

„*Daily Mail*“ ḑice, că Rușiĭ și Japonesiĭ înaintéză acum în liniĭ paralele și *lupta decisivă se va da numai de acum înainte*, de óre ce retragerea Rușilor la Mukden se face cu sistem, ér Japonesiĭ îi urmăresc orbesce.

Interesantă este următórea telegramă, ce au primit'o din Mukden ḑiarele din Berlin:

Pe drumul de țéră dintre Yantai și Mukden se mișcă un șir nesfîrșit de trupe, a căror avantgardă a sosit deja la Mukden. Șirul de trupe e încheiat de artilerie, care acopere retragerea tuturor trupelor rusescĭ. Drumurile sunt aprópe inpracticabile. Japonesiĭ înaintéză și ei cu marĭ forțe militare pe drumul ce duce spre sud de linia ferată; în stânga drumului, pe țĕrmul rîului Liao înaintéză trupe japonese neînsemnate. Japonesiĭ desfășură o mare energie, ca sĕ ajungă la Mukden mai curĕnd, de cât Rușiĭ. Spre nord de Mukden s'a auḑit deja, la 20 chilometri, o viuă canonadă. Retragerea lui Kuropatkin o îngreunéză mult atacurile necontenite ale Japonesilor, carĭ mereu sunt pe urmele lui. Pierderile Rușilor au fost marĭ cu deosebire la flancul stâng. In general ḑis însĕ, pierderile lor nu sunt însemnate. Cincĭ sute de vagóne de tren, încărcate cu tot ce se póte închipui, le-au transportat destul de timpuriu. Numai pierderile, ce le-au suferit în artileria cea grea, le simt mai tare. In forturile de la Liaoyang Rușii au lăsat 12 obuziere și 12 mortiere, al căror transport e imposibil.

Ḑiarul militar „*Ruski Invalid*“ ḑice, că la Liaoyang *Kuropatkin* n'a vrut sĕ dea luptă decisivă. Scopul lui la Liaoyang n'a fost altul, de cât sĕ decimeze forțele japoneze, sĕ-i opăcéscă și sĕ-i rețină până când va primi ajutóre nouĕ din Europa. Acésta i-a și succes în mare parte și în cele cincĭ ḑile din urmă de la Liaoyang, șĭ-a deslegat cu strălucit succes problema *atât din punct de vedere strategic, cât și al tacticei.*

Etă acum ce raportéză mareșalul *Oyama* la Tokio asupra evenimentelor de la 24 August până la 4 Sept.:

Rușiĭ țin încă ocupate minele de cărbunĭ de la Yantai. E probabil, că la Yantai se va da o luptă. Minele Yantai sunt singurele mine de cărbunĭ în Manciuria, din care causă posesiunea lor e de mare însemnătate pentru Rușĭ. O parte a trupelor rusescĭ țin încă ocupat Yumnissu, spre sud de Yantai. Trupele lui *Kuroki* sunt în contact cu inimicul. Flancul stâng și centrul japones s'au oprit pe țĕrmul stâng al rîului Taiciho. Oyama vré sĕ trimită aceste trupe pentru a ocupa inălțimile situate spre nord de Muchang. *Kuropatkin a ars tóte podurile*, chiar și podul de peste Taiciho. Pierderile Japonesilor de la 25 August încóce nu s'au stabilit încă cu esactitate. *Probabil însĕ că ele sunt marĭ.* Despre tunurile ce le-au luat Japonesiĭ de la Rușĭ, *Oyama nu spune nimic.* (Se scie numai atât, că la Amping și Anșanșan, Rușiĭ au pierdut 16 tunurĭ). Spiritul trupelor — ḑice mai departe Oyama — este escelent, deși în timp de ḑece ḑile au trebuit sĕ dea multe atacurĭ cu marĭ jertfe. In decursul ḑilei de 30 August *Kuropatkin* a primit necontenit întărirĭ. La urmă el dispunea de cel puțin 12 divisiunĭ. *Pierderile lui nu sunt cunoscute.* Spre vest de Hayingtai *Kuroki* a întĕmpinat o resistență desperată. Numai după lupte sĕlbatice de patru ḑile i-a succes a scóte pe Rușĭ din posițiunile lor. E clar, că *în urma acestei resistențe îndîrjite a Rușilor în acest loc* (Hayingtai), *linia de retragere pentru armata lor principală lĭ-a stat deschisă si astfel ei au înlăturat o înfrângere nimicitóre.*

*

După depeșele din urmă, Kuropatkin nu se va opri la Mukden, ci va merge mai departe spre nord până la Tienling sĕu Charbin. La Tienling Kuropatkin va dispune de fortificațiunĭ escelente.

Flota baltică spre Estremul Orient.

Ḑiarul „*Lokalanzeiger*“ primesce din Petersburg următórea telegramă:

Flota baltică plécă definitiv mâne (Sâmbătă) în 10 l. c. n. din Kronstadt spre Libau, ér de aicĭ în 14 l. c. n. spre Estremul Orient. Escadra este compusă din *40 vase*, între carĭ și vasele de transport, sub comanda amiralului *Roschdestwensky* și a vice-amiralilor *Folkersam* și *Enquist*. O escadră deosebită compusă din 19 vase sub comanda amiralului *Birilev* însoțesce flota până la Skagen, de unde se reîntórce érășĭ la Kronstadt. Roschdestvensky speră, a ajunge la locul de destinațiune în 13 Decemvrie.

SCIRILE ḐILEI.

— 27 August v.

D-l Ioan Cipu, până acum secretar de finanțe reg. ung. în Brașov, care, precum scim, a fost înaintat la postul de director locțiitor de finanțe și strămutat de aicĭ la Zombor, a părăsit aséră Brașovul, spre a ocupa noul sĕu post. Cu regret îl vedem părăsind acest oraș, unde printr'o muncă și activitate neobosită și prin hărnicia sa șĭ-a câștigat stima generală a locuitorilor orașului nostru. Dovadă cuvintele pline de reconoscință, ce 'i le-a adresat cu acéstă ocasiune atât organul săsesc, cât și foile maghiare de aicĭ, accentuând, că orașul nostru perde în d-l Cipu un funcționar, care a dovedit în posiția grea, ce-a avut-o, rare cunoscințe speciale și multă conscienţiositate. Ii urăm d-lui Cipu succes tot mai mare în cariera sa și aceeașĭ mulțumire, ce credem, că a avut-o cât timp a stat în mijlocul nostru.

Profesorĭ noi. D-l Dumitru *Lupan*, fost profesor suplent la gimnasiul gr. or. român din Brașov, a fost ales profesor la gimnasiul din Năsĕud. — D-l Ioan *Lupaș*, absolvent al facultății de filosofie din Budapesta, a fost ales profesor suplent la gimnasiul din Brad.

Principesa de Coburg în Paris. Telegrame sosite din Paris înregistréză scirea, că principesa Luisa de Coburg se află în împrejurimea Parisului, unde e ținută ascunsă de redactorul ḑiarului „Journal“ Nousanne, care în înțelegere cu locot. Matassits au pus la cale fuga principesei. Poliția din Paris n'a primit până acuma ordin de urmărire.

Tinerimea maghiară a concurat anul acesta — după-cum constată cu bucurie „P. L.“ — în numĕr mare la institutele militare. Anul acesta vor fi primițĭ peste tot 43% de aspiranțĭ din țĕrile co-

---

cósă pe sub nasul nostru, eram flăcăi nu glumă. Mihailă al lui Vlădășel, al lui Ion al Stanciului și a lui Mihailă Domnică, au plecat de sĕrbătorile Crăciunului acasă și nu i-a mai putut aduce nicĭ cu 4 boi la școlă; ei au absolvat mai 'nainte ca toțĭ și s'au și însurat.

Din clasa a III gimnasială, împĕratul ne răpesce pe Vasile al Ioni lui Lazăr și îi schimbă cariera de avocat cu acea de căprariŭ, în anul următor al lui Racotă îl urméză și o parte găsesc asil în seminarul Andreian, ca pedagogĭ, și astăḑĭ sunt luminătorii generației tinere în comuna natală.

Mai rĕmăsesem 4, carĭ am avut fericirea de a întra în gimnasiul superior, dér unul s'a poticnit și numai trei l'am absolvit.

Din aceștĭ trei unul s'a făcut militar și astăḑĭ este locotenent în Bosnia, ceilalțĭ doi au diferite funcțiunĭ prin România.

De sub Surul.

rónei ungare; s'au presentat însě mult mai numěroşĭ, aşa că mulţĭ au trebuit sě fie respinşĭ.

După 30 de anĭ. Diarul „Alkotmány“ scrie: Un industriaş maghiar emigrat înainte cu 30 anĭ, întorcêndu-se pentru afacerĭ la Budapesta, a făcut următórele declaraţiunĭ:

„Am avut o grozavă desamăgire. Budapesta este frumos oraş, dér sě nu spună nimenĭ, că e oraş maghiar. Ierusalimul nu cred sě fi fost mai jidovesc, de cât Budapesta în dilele nóstre. Umblând pe strădĭ, promenade, la teatre, restaurante, băi şi alte localurĭ publice, în tóte părţile întîlnescĭ tipurĭ, carĭ numai ungurescĭ nu sunt. Dumnedeule! Ce s'a făcut rassa maghiară? Unde sunt Ungurii? Tóte isvórele de câştig sunt în mânile jidovilor!“...

Numire. Ministrul de justiţie a numit pe d-l Dr. Emil *Haţieganu*, practicant la tribunalul din Cluşiŭ — vice-notar la judecătoria din Hida.

Inundaţiile din judeţul Tulcea. In judeţul Tulcea plóia căḑută în ultimele dile a fost atât de abondentă, încât a provocat adevěrate desastre. In comuna Casla din acel judeţ, torentul format de plóie a luat o casă, provocând mórtea unei cadâne, care s'a înecat. In comuna Somova, torentul de apă, ce trecea prin sat, ajunsese la o înălţime de doi metri. Populaţiunea, înspăimêntată, se urcase pe acoperişul caselor şi aştepta de acolo trecerea valului furios, care ameninţa sě tîrască după el tot ce întêlnea în cale. Vitele au fost luate de apă, precum şi multe case, hambare etc. Perceptorul circumscripţiei s'a urcat pe cassa de banĭ, de frică sě nu fie luat de apă şi a stat acolo, până când ómenii statului au venit şi l'au scos. Pagubele produse sunt fórte marĭ.

Un-spre-ḑece asasinate. Din New-York se comunică următórele: Poliţia a arestat pe arendaşul Marx stabilit în apropiere de Colchester din Connecticut. Marx, un evreu bětrân din Polonia, care are deja a treia femeie şi 24 copii de la femeile sale, era considerat în împrejurimile fermei sale ca un avar. In grădina sa s'au găsit la o săpătură ósele unui muncitor, după douě dile s'au mai găsit ósele altor doi muncitorĭ. Aceste descoperirĭ îngrozitóre au fost destăinuite poliţiei de un muncitor. Se fac cercetărĭ la fermă, de óre-ce esistă bănuiéla, că Marx a înlăturat încă ḑece muncitorĭ, pentru a nu le plăti léfa. Soţia lui e acusată de complicitate la omorul muncitorului ale cărui rěmăşiţe s'au găsit în grădină şi de carĭ se spune, că sunt ale unui muncitor polones, care a fost în serviciu la Marx şi care a dispărut de mai multă vreme în mod misterios.

Sinuciderea unui advocat. In Viena s'a sinucis ḑilele aceste advocatul Ludwig Herz. La inventariarea cassei s'a aflat, că advocatul sinucigaş a defraudat depositele clienţilor în sumă de peste un milion de coróne.

Un mormênt de trei mii de anĭ. In hotarul comunei Divék (com. Nitra) făcêndu-se săpăturĭ, s'a dat peste o urnă în care s'a găsit cenuşa unui om şi numěróse bijuterii, inele etc. Se dă cu socotéla, că acéstă urnă ar fi de 2500—3000 anĭ. Urna s'a trimis la museul din Budapesta.

Scirĭ měrunte din România. Pe la sfîrşitul lunei Septemvrie sunt aşteptaţĭ la Sinaia *principii moştenitorĭ ai Angliei*, principele şi principesa de Galles.

— Societatea „Stupina“ va construi pe teritoriul *expoziţiunei agrare* din Bucurescĭ un pavilion, în care va expune produsele sale şi va înfiinţa o pepinieră cu pomĭ roditorĭ, o răchitărie şi stupărie.

— La congresul internaţional *al căilor ferate*, ce se va ţiné la Viena, statul român va fi representat prin d-l N. Hârjeu, secretar general al ministeriului de lucrărĭ publice.

Musica orăşenéscă va concerta mâne, Sâmbătă, la órele $5^1/_2$ p. m. pe promenada de jos, ér Dumineca la órele 11 a. m. pe promenada de sus.

Şcolĭ de gospodărie rurala.

Faţă cu trebuiuţa de a se înfiinţa cât mai multe şcolĭ de gospodărie rurală pentru fete, şcolĭ carĭ sě fie organisate după un anumit plan şi conduse după anumite norme, d. Sp. Haret, ministrul cultelor şi instrucţiuneĭ publice, a luat cum spune „Voinţa Naţ.“ următórea decisiune:

Şcolile de gospodărie rurală vor da la cât mai multe fete, chiar la fete cu etate mai mare şi la neveste tinere cunoscinţe curat practice trebuitóre în gospodăria unei ţěrance ca: crescerea şi îngrijirea vitelor şi a pasărilor de curte, bucătăria, facerea pânei, grădinăria, pomologia, igiena, îngrijirea copiilor, crescerea viermilor de mătase, a albinelor ţesăturile, cusăturile şi haine ţěrăneştĭ pentru femei, bărbaţĭ şi copiĭ. Pe lîngă aceste cunoştinţe, nu se adaogă nicĭ o teorie alta de cât lecturĭ pentru acelea ce sciu sě cetéscă, şi lecţiĭ de adulţĭ pentru acelea carĭ nu sciu, ca sě le înveţe şi pe ele a citi, décă e posibil.

Invěţămîntul teoretic va consta mai ales în conferinţe, în carĭ din audite, sě se caute a se procura auditórelor cunoştinţe usuale ţěrăneştĭ şi ceva noţiunĭ, fórte puţine, despre alte lucrurĭ ce se pot găsi utile pentru ele.

In şcólele de gospodărie rurală se vor primi ca auditóre orĭ-cine se va presenta Nu se vor cere examenele de admitere, nu se va da nicĭ un concurs şi nu se va elibera nicĭ un certificat de frecuentare sau absolvire.

Scóla va tinde a fi imaginea cât mai exactă a unei bune gospodăriĭ de ţěran mijlociu. Va trebui sě aibă vacĭ şi boi, capre, oi, porcĭ, pasěrĭ de curte, stupĭ, viermĭ de mătase, etc. Elevele vor face singure tóte lucrările gospodăriei, afară de munca agricolă la câmp, pentru care se vor tocmi lucrătorĭ, însă tot sub supravegherea elevelor. Localurile de scólă vor fi cât mai reduse şi de loc luxóse; vor fi case şi construcţiunĭ ţěrăneştĭ.

Lucrările şcólei vor fi împărţite în lucrărĭ de vară şi de iarnă, carĭ sě fac în casă.

Personalul se va compune dintr'o directóre şi din maestrele necesare. Ca directóre se va alege o bună învěţătóre, nu prea tînără (35—50 anĭ), care să fie cunoscută ca femeie energică şi morală şi va dovedi că e o bună şi pricepută gospodină.

Măiestrele vor fi sătence, luate, pe cât sě póte, din satele vecine cu şcola dér la nevoie şi mai departe, şi chiar din Transilvania séu Bucovina. Ele vor trebui sě aibă cunoştinţe temeinice de natură practică în unele din ramurele enumerate mai sus. Sciinţa de carte nu e indispensabilă.

Directórea detaşată, va avé léfă şi gradaţia sa de învěţătóre, plus 40 leĭ diurnă lunară. Maiestrele vor primi 50—80 leĭ lunar, după învoială. Directórea va avea şi locuinţă; maiestrele de asemenea, în limitele posibilităţei.

Literatura şi viéţa.

— Fine. —

In jumětatea a doua a secolului 19 se scie, că literatura, pressa dilnică şi scena au ajuns sub stăpânirea aprópe esclusivă a Evreilor pe tot locul, unde se vorbesce nemţesce. Nicăirĭ însě acéstă stăpânire n'a ajuns la aşa intensitate ca în Austria şi în Viena. Ce urmărĭ trebue sě aibă acéstă împrejurare asupra acţiunei ómenilor — dată fiind influenţa literaturei asupra vieţii de tóte dilele — se póte aprecia destul de bine din slăbirea îngrijitóre a fidelităţii şi credinţei, a omeniei şi cinstei în viéţa publică şi privată.

Esistă, ce e drept, o literatură nobilă arică, compusă din operele germane ale străbunilor noştri înainte de invasiunea evreéscă, precum şi din operele popórelor negermane, tot arice, carĭ au sciut sě ţină mai bine la distanţă pe Evrei; şi literatura acésta arică, cum o vedem representată până în diua de astădĭ în colecţiile atât de uşor accesibile ale bibliotecelor Reclam, Engelhorn şi Kürschner, ne face a crede, că rěul nu este încă tocmai incurabil, însě ceea-ce este modern în literatura acésta, nu este specific german, ér ceea-ce este german, nu este modern, aşa că aicĭ este un abis dureros. căcĭ germanismul şi arismul se raportă, ca şi cămaşa cu surtucul, ér cămaşa îmĭ este mai aprópe decât surtucul.

O literatură beletristică modernă şi în acelaşĭ timp germană în tóte încheieturile ei, astădĭ nu esistă.

Causa acestei apariţiunĭ — dic unii — este destul de „lămurită:“ „Evreii posed capitalul şi cu acesta pressa, comerciul de cărţĭ, teatrul; ei sunt singurii cumpěrătorĭ de cărţĭ, singurii spriginitorĭ ai teatrului, cu un cuvênt, ei sunt intelectualii!“

Cât de absurd este acésta!

Décă un popor a ajuns în sclăvie politică, economică séu literară, causa nu este decât în parte a se scrie pe contul puterii învingětorului, ci culpabilitatea cade în cea mai mare parte asupra slăbiciunei proprie. Fără slăbiciune nu esistă tărie.

Care póte sě fie decĭ adevěrata causă a sclăviei literare, în care au ajuns Germanii?

Cel-ce a urmărit şi priceput evenimentele de vr'o douě-ḑecĭ de anĭ încóce, şi a tras consecinţele, trebue sě constate următórele:

De când s'a redeşteptat conscienţa arică, remarcăm în tot locul. unde acéstă conscienţă se manifestă în antisemitism concret şi bine definit, succese marĭ şi durabile cu deosebire în organisaţiunea politică a Arilor şi în jurnalistica lor. Acolo însě unde ómeniĭ nu sunt destul de pronunţaţĭ, nu vedem de cât veştedire şi vegetare ticălósă.

Adevěrata causă a sclăviei literare este, că scriitorul aric nu îndrăznesce a se manifesta ca antisemit şi a atinge buba cea mare a timpului nostru, ci trece impasibil pe lângă întregul complex de conflicte, ce resultă din comerciul modern al Israeliţilor cu Teutoniĭ şi carĭ conflicte se ivesc dilnic atât în viéţa practică, cât şi în pressă: articole de fond, foiletóne, cronica ḑilei, partea economică, dările de sémă despre tribunal şi teatru şi în anonţurĭ chiar.

Ce ne folosesce, décă poetul aric zugrăvesce cât se póte de fidel conflictele, ce le avem noi Ariĭ între noi, décă acésta o face într'o epocă, când viéţa practică ne strigă dilnic şi în fie-care cés, că Hanibal este înaintea porţilor?

Filosoful Dühring tratând cestiunea evreéscă a pronunţat o sentinţă dispreţuitóre asupra beletriştilor germanĭ. Acésta ne ustură, ce e drept, şi totuşĭ Dühring are dreptate. Ei sunt une-orĭ mărimĭ intelectuale, nicĭ-odată însě morale; ei au une-orĭ spirit, nicĭ-odată însě nobleţă de suflet şi mărime de caracter. Arta umblă după pâne, ér coşul cu pânea îl ţine Israel în mână. Sě ne aducem numai aminte de Sudermann şi dramele lui!

Acésta are valóre numai când vorbim despre cei marĭ. Cei mititei se opresc cu respect în faţa unei devise, care dice: „In artă nu se póte face antisemitism!“

Le-ar conveni de minune, firesce, décă colosalul material, ce resultă din multele conflicte între Israel şi Teut — ar fi dat la o parte din domeniul beletristicei prin devisa de mai sus. Li-ar conveni, fiind-că beletrismul pětrunde în masse şi câştigă pentru o ideie femeile, pe când partea economică-politică şi istorică a acestei cestiunĭ nu provócă vr'un interes mai mare.

Şi tocmai aicĭ ar fi adevěratul teren modern pentru literatura germană! Aicĭ nu e nevoie de săriturĭ intelectuale paradoxale şi de aprofundărĭ psichologice talmudiste, séu de erotică greţósă, spre a captiva interesul. Vechile forme estetice sunt încă în picióre, însě ce folos, décă materialul acesta cu desěvêrşire modern din viéţa nóstră culturală nu e permis sě fie atins şi astfel rěmâne la suprafaţă pseudo-modernismul greţos, căruia cu drept cuvênt i-s'a dat numele de „goût juif“.

Sě nu se facă antisemitism în artă? Ei bine, óre nu este întréga viéţă obiect al artei? Sě nu fie permis a lua subiecte din viéţă şi încă de acolo, unde ne ustură mai straşnic? Poetul german sě pótă trata şi critica pe domnitorĭ şi nobilime, pe preoţĭ şi ofiţerĭ, funcţionarĭ şi cetăţenĭ lucrătorĭ şi ţěranĭ — numai numele lui Israil sě nu-l ia în deşert?

Da, însě „tendinţa?“

Dér pentru numele lui Dumnedeu, a esistat vr'o dată operă de artă fără tendinţă, adecă fără înclinare, direcţie, intenţiune, ţintă, scop? Şi óre nu sunt piesele cele mai tendenţióse: „Intrigă şi amor“ şi „Hoţiĭ“, cele mai pulsante din întréga literatură universală?

Insuşĭ Shakespeare a întrodus antisemitismul în artă prin „Shylock“ şi Hauff prin „Jud Süss“, cărora le-au urmat Eliot Rochefort, Gyp, Glagau, Türk, Domanig, etc. etc.

Cu idile şi cu alte scrierĭ indiferente nicĭ odată nu se va elimina spiritul dominant din literatură, de care aşa de mult ne jeluim. De ce sě nu fie anti-semitism în literatură, când de la „Nathan“ al lui Lessing până la Heine, Börne, Blumenthal Lindau, Herzl, Schnitzler şi alţĭ ebrei literatorĭ s'a făcut atâta semitism, în cât un Evreu renumit a putut sě esclame „Nu mai esistă literatură germană, ci numai literatură evreéscă în limba germană!“

Şi frasa acésta este atât de adevěrată, în cât până şi figurile marĭ literare de origine arică, ca: Sudermann, Hauptmann, Wolzogen, Hartleben, Bierbaum — numai la aparenţă sunt neutrale, în realitate îşĭ renégă originea şi aduléză pe Israel.

J. J. J.

Bibliografie.

„Cartea durerii“ de *Bougaud* tradusă din originalul frances de Iacob A. *Nicolescu.* Editor Dr. E. *Daianu.* Cluşiu. Tipografia „Carmen“ Petru P. Bariţiu. 232 p. 8⁰. Preţul 1 cor. 50 b. Legată în pânză 2 cor. 50 b.

Cartea acésta s'a publicat întâiŭ în foiletonul diarului *„Dreptatea“*, ce apărea la Timişóra, de unde d-l Dr. Daianu a scos-o în ediţie separată. Aşa cum ni se presentă astădĭ, este în ediţia II, ceea-ce este o dovadă că a fost îmbrăţişată de public. Este de dorit ca editorul sě fie sprijinit in rîvna sa de a înlocui în familiile române lectura streină cu cărţĭ bune românescĭ.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 8 Septemvrie. Ministeriul de marină a dat ordin cătră toţĭ ofiţerii activĭ şi din reserva flotei Mării baltice, sě fie gata de plecare în trei ḑile.

Londra, 8 Septemvrie. După lupta de la Yantai *Kuropatkin* n'a avut lupte mai marĭ cu Japonesii şi numai ariergarda lui a fost espusă la atacurĭ neîntrerupte din partea trupelor din avangarda lui Kuroki. Retragerea Ruşilor a acoperit'o artileria şi cavaleria. Avangardele lui Kuropatkin au sosit deja la Mukden, ér trupele de trenurĭ au trecut deja peste rîul Hunko. Ruşii speră sě trécă nevătămaţĭ peste acest rîu.

Cronstadt, 9 Septemvrie. Ţarul a trecut în revistă flota din marea baltică, care plécă în Extremul Orient.

Londra, 9 Septemvrie. Armata lui Kuropatkin a ajuns la Mukden, oraş pe care populaţiunea chinesă l'a părăsit. Kuroki merge spre Mukden.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figurĭ. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa**. — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

A trecut deja o jumĕtate de secol, de când, în epoca redeşteptării nóstre naţionale, s'a compus şi înfiinţat în Braşov „Romana“, unicul dans de colónă român. In iérna anului 1901, cu ocasiunea jubileului de 50 de anĭ de la fondarea Reuniunei femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Braşov cu ocasiunea acésta şi jubileul de 50 de anĭ al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechĭ, damele purtând costum naţional, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au esecutat acest dans în tocmai după regulele şi prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de anĭ la primul bal al „Reuniunei“.

Autorul broşurei esplică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste regulĭ şi prescrierĭ originale, fără abaterile şi erorile, ce cu timpul s'au furişat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alăturĭ şi în limba germană.)

Meritul autorului broşurei mai sus anunţate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei“, ca orĭ şi unde în ţinuturile şi ţĕrile locuite de Românĭ acest dans de colónă român sĕ pótă fi studiat şi jucat cum se cade şi uniform. De aceea a adaus la finea broşurei şi textul frumósei şi atrăgĕtórei musice a „Romanei“, esplicând printre note tóte mişcările dansului după tactele musicei. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenĭ între noi, a fost tot-déuna o dorinţă viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact şi uniform. Credem, că broşura de faţă, care face istoricul şi descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire şi acurateţă, va satisface pe deplin dorinţei generale.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărĭ) şi costă numai 2 cor. **50** banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 6 Sept. n. de 38.300 capete, la 6 Sept. au întrat 880 capete şi au eşit 394 capete remânênd la 7 Sep. n. un numĕr de 38,586 capete.

Se notéză marfa **ungurescă**: veche grea dela — — — fil. tînĕră grea dela 117—118 fil., de mijloc dela 116—117 fil. uşóră dela 117—118 fil. — **Sêrbescă**: grea 121—122 fil., de mijloc 119—120 fil., uşóră 116—117 fil. kilogramul

Nr. 14863—1904.

PUBLICAŢIUNE.

Pentru conferirea unui loc fundaţional în asilul de neputincioşĭ orăşenesc din fundaţiunea Wermacher devenit în vacanţă prin mórte prin acésta sĕ escrie concurs.

Recurenţii au a dovedi:

a) cu atestat estradat din partea căpitănatului orăşenesc şi aprobat din partea primarului şi a parochului competent. că atât ei, cât şi părinţii, copiiĭ şi soţul de căsătorie al lor, obligaţĭ a-i susţinea sunt fără avere, adecă nu posed nici o avere nicĭ mobilă, nicĭ inmobilă, din care sĕ pótă trăi fie şi mai sărĕceşte.

b) cu atestat de indigenitate, că aparţin la Brassó;

c) cu atestat medical, că au devenit lipsiţĭ séu că au vre-un defect corporal şi că sunt neapţĭ de câştig;

d) cu atestat de botez, că au trecut etatea de 40 de anĭ.

Rugările netimbrate astfel instruite sunt a-se înainta magistratului cel mult până la 24 Septemvrie a. c.

Brassó, 30 August 1904.

1—1,1496. *Magistratul orăşenesc.*

Tipografia A. Mureşianu, v,